

Vragen en antwoorden uit de Masterclass bezwaar en beroep 11 september 2025

Deel 1

- 1. Op welke wijze stellen we de noodzakelijkheid vast bij terugwerkende kracht? Een ouder heeft iets aangeschaft en vraagt hier later een vergoeding voor. Hoe hiermee om te gaan is afhankelijk van het tijdstip waarop het goed is aangeschaft in relatie tot de fase van dienstverlening vanuit de brede ondersteuning.**

Relevant voor de beantwoording van de vraag, is of de gemeente beleidsregels heeft vastgesteld. Beleidsregels geven de gemeente de mogelijkheid om te duiden op welke wijze aanvragen worden beoordeeld en hoe het noodzakelijkheids criterium wordt ingevuld.

Indien de gemeente is aangesloten bij het model beleidsregels:

- In de modelbeleidsregels is in artikel 16a opgenomen: *Het college weigert het toekennen van een voorziening als: de gevraagde voorziening al vóór het eerste gesprek is gerealiseerd of geaccepteerd, tenzij er na het indienen van de aanvraag maar vóór het eerste gesprek sprake was van een bedreigende situatie waarvoor de voorziening noodzakelijk was.*
- Een materiële voorziening is noodzakelijk als de voorziening direct een belemmering wegneemt of beperkt, die de betrokkene bij het bereiken van een doelstelling ervaart. Het is aan de ouder om dit aan te tonen.

Indien de gemeente niet is aangesloten bij het model beleidsregels:

- In dat geval geldt dat een verstrekking met terugwerkende kracht in principe niet uitgesloten is. Het is in dat geval ook aan de ouder om aannemelijk te maken dat de gemaakte kosten redelijkerwijs noodzakelijk waren om een nieuwe start te kunnen maken. Dit kan bijvoorbeeld door overlegging van foto's van de eerdere situatie. Het college dient ouders - als beleidsregels deze situatie niet beschrijven - deze mogelijkheid te bieden.

- 2. Ouder dient facturen in van kosten die zij ten tijde van de brede ondersteuning zelf hebben betaald. Deze kosten maken geen onderdeel uit van het plan van aanpak. Wat kunnen we hiermee doen?**

Hier gaat het om uitgaven die tijdens de hulpverlening zijn gedaan, maar buiten het plan van aanpak vallen. Het plan van aanpak is de basis voor de geboden brede ondersteuning. Daarin wordt vastgelegd welke doelen er zijn, welke voorzieningen noodzakelijk worden geacht en welke afspraken gelden. Als de ouder aannemelijk maakt dat de voorziening toch noodzakelijk was in het licht van de afgesproken doelen en aangeeft dat vooraf afstemming niet mogelijk was, kan het college een uitzondering overwegen.

- 3. Op welke wijze stellen we vast of iets noodzakelijk of wenselijk is?**

De afweging die hieraan ten grondslag ligt, kan in de beleidsregels worden vastgelegd. In het model beleidsregels is opgenomen dat iets wat noodzakelijk is, is vereist of onmisbaar voor het kunnen

bereiken van een of meerdere van de vijf doelstellingen. De inzet neemt direct een belemmering weg of beperkt deze, die de betrokkene bij het bereiken van een doelstelling ervaart.

4. Hoe om te gaan met verpande sieraden?

Bij een pandbelening geldt dat het bedrag dat iemand ontvangt voor het beleende goed de hoofdsom van de lening vormt. Met het onderpand als zekerheid wordt de lening verstrekt. Voor deze lening betaalt de lener een beleenvergoeding (rente en kosten) aan de verstrekker (het pandhuis). De wet bepaalt dat de hoofdsommen van leningen niet worden vergoed vanuit de schuldenaanpak - alleen achterstallige beleenvergoedingen van voor 1 juni 2021 komen in aanmerking voor compensatie.

Het is in beginsel niet toegestaan om schulden vanuit de [Brede Ondersteuning \(de SPUK\)](#) te vergoeden. Het Rijk is verantwoordelijk voor de schuldenaanpak. Eventueel kan de ouder het Rijk verzoeken om op basis van de hardheidsclausule af te wijken van de reikwijdte van de schuldenaanpak. Er moet dan wel sprake zijn van een schrijnende situatie.

Wel kan de gemeente in overleg treden met het pandhuis om afspraken te maken. Bijvoorbeeld om uitstel van betaling te vragen totdat het compensatiebedrag van de Belastingdienst is uitbetaald. Op die manier kan worden voorkomen dat het onderpand verloren gaat.

5. Iemand koopt een casco woning die eind volgend jaar wordt opgeleverd. Er wordt een keuken en een volledige inboedel aangevraagd. Hoe gaan we hiermee om?

Ook in dit voorbeeld is het lastig hier iets over aan te geven, zonder de gehele context van de casus te kennen. In de basis is de brede ondersteuning niet bedoeld als algemene inkomensondersteuning, maar primair gericht op hulpverlening. Op grond van de aankoop van het huis is er inkomen en enige mate van financiële draagkracht en armslag. In deze casus is er nog ruim een jaar voor het opstellen van een spaarplan om de inrichting van het huis vorm te geven. De gemeente kan ondersteuning bieden bij het opstellen van een spaarplan of ondersteuning bieden bij het vinden van (ander) werk om het inkomen te vergroten. Er is op dit moment geen noodzaak tot verstrekking van het gevraagde.

6. Hoe gaan we om met een aanvraag voor een mobiele telefoon?

Ook hier dient de casus in de volledige context te worden bekeken. In de basis geldt: de verstrekking van alleen een middel is nooit gekoppeld aan een van de doelstellingen op de vijf leefdomeinen. Maar mogelijk wel een hulpvraag op het leefdomein financiën. De vraag achter de aanvraag is altijd, welke belemmering moet opgelost worden? En is het verstrekken van een telefoon een hulpmiddel om die belemmering acuut weg te nemen of te beperken?

7. Woningen en achterstallig onderhoud. Wat als na snelle en vol vertrouwen toegekende materiële brede ondersteuning van € 13.000 blijkt dat deze persoon in een andere gemeente ook al brede ondersteuning voor een flink bedrag heeft gehad?

Het bedrag is nooit leidend het gaat om wat er opgelost moet worden. Echter, er is éénmaal recht op een nieuwe start. Bij een verhuizende inwoner neemt de gemeente contact op met de voormalig woongemeente en overlegt of het plan van aanpak is afgesloten, omdat een nieuwe start is gefaciliteerd, of dat er nog lopende ondersteuning is. In het laatste geval wordt bekeken welke ondersteuning doorloopt vanuit de oude woongemeente en welke ondersteuning mogelijk opgestart dient te worden vanuit de nieuwe woongemeente. Er vindt bij voorkeur een gezamenlijk gesprek tussen ouder en de beide ondersteuners vanuit de gemeenten. De gemeente mag bij de vorige gemeente navraag doen op de lopende/afgesloten ondersteuning. Voor de uitvoering van de wettelijke taak is deze uitvraag onderdeel van het proces. De verstrekkingen die door de voormalig woongemeente zijn gemaakt, worden door de voormalig woongemeente gedeclareerd.

8. Wat is de reikwijdte van de verstrekking van UHT - is de materiële/immateriële schadevergoeding ook voor de kinderen of alleen voor de ouders?

De afhandeling van schade heeft betrekking op het gehele gezin.

9. Hoe om te gaan met nieuw ontstane situaties in het leven gedurende de brede ondersteuning, bijvoorbeeld een kinderkamer voor na twee jaar geboren kinderen?

In de eerste fase van de brede ondersteuning is ook het leefdoel financieën met elkaar besproken. De gemeente ondersteunt bij het maken van een financiële planning wanneer gewenst/hier een hulpvraag voor is opgenomen. De brede ondersteuning is niet bedoeld als inkomensondersteuning voor life-events in het leven. De recente wetswijziging in de Wet hersteloperatie toeslagen geeft hier ook duidelijkheid over. In alle situaties is het belangrijk om de context van de hulpvraag mee te nemen in de afweging of de situatie vraagt om toepassing van de hardheidsclausule.

10. Hoe om te gaan met separate aanvraag van een kind (16+), wanneer er eerder al een PvA voor het gezin is opgesteld?

Het kunnen behalen van de doestellingen is leidend. Check in het plan van aanpak van het gezin of de hulpvragen van het kind zijn meegenomen. Indien dit niet het geval is, heeft het kind nog eigenstandig recht op brede ondersteuning. De gemeente stelt dan een plan van aanpak op met de aanvullende hulpvragen voor doelgerichte ondersteuning op de vijf leefdoelgebieden.

11. Overgangsrecht: ouder heeft al twee jaar brede ondersteuning gehad en is daarmee klaar. De ouder wil nog meer hulp. Hoe hiermee om te gaan?

Deze situatie kan eigenlijk nog niet voorkomen. Er is overgangsrecht opgenomen bij het wijzigen van de wet. Het overgangsrecht geeft aan de datum van inwerkingtreding van de wet leidend is voor de termijnen. Concreet betekent dit dat ouders wiens plan van aanpak is opgesteld vóór 1 januari 2025 nog tot 1 januari 2027 brede ondersteuning kunnen ontvangen als dit nodig is. De tweejaarstermijn is dus nog niet verstreken. De brede ondersteuning kan worden gecontinueerd.

12. Moet beëindiging van de brede ondersteuning beschikt worden of is mondeling vaststellen met ouder/kind dat de doelen in het PvA behaald zijn voldoende?

Het bieden van brede ondersteuning door gemeenten is opgenomen in de Wet hersteloperatie toeslagen (Wht). De wet kent drie gronden voor beëindiging van brede ondersteuning:

1. Artikel 2.21, vierde lid sub b, Wht;
Het college beëindigt de brede ondersteuning zodra de ouder of jongere naar het oordeel van het college een nieuwe start heeft kunnen maken.
2. Artikel 2.21, vierde lid sub b, Wht;
Het college beëindigt de brede ondersteuning uiterlijk twee jaar na het eerste gesprek.
3. Artikel 2.21, zesde lid.
Het college beëindigt de brede ondersteuning binnen 30 dagen nadat de Dienst Toeslagen heeft gemeld dat de ouder niet als gedupeerde van de toeslagenproblematiek wordt erkend.

In het eerste geval beëindigt het college de brede ondersteuning aan de ouder op basis van een eigen beoordeling, vóór het wettelijke maximum. Het college besluit immers dat de ouder of de jongere een nieuwe start heeft kunnen maken. Dit is een besluit in de zin van de Awb (een beschikking). Er staat dan ook bezwaar tegen open.

Deel 2

13. Hoe bepalen we wat een redelijke prijs is voor een materiële verstrekking?

De verstrekking moet doelmatig en passend zijn. Binnen die doelmatigheid kan het gaan om een marktconforme prijs voor een voorziening van voldoende kwaliteit die past bij de individuele situatie van de cliënt. In het model beleidsregels is opgenomen dat voor de vraag of een verstrekking passend is, wordt gekeken naar:

- de vaardigheden van de aanvrager;
- de draagkracht en financiële armslag van de aanvrager;
- de omvang en de samenstelling van het huishouden van de aanvrager;
- het duurzame karakter van de voorziening; en
- de wijze waarop de voorziening de aanvrager in staat stelt om de doelstellingen uit het plan van aanpak te bereiken.

14. Mogen we verwijzen naar een fiets als alternatief voor de aanvraag van een auto?

Jazeker. De onderliggende vraag is altijd welke belemmering de verstrekking moet oplossen en wat dan structureel een passende oplossing is. In overweging kan worden genomen wat de afstand woon-/werkverkeer is, wat de mogelijkheden rondom OV zijn en – zeker als het gaat om het aanschaffen van een auto – de financiële armslag. Een auto brengt natuurlijk ook kosten (onderhoud, APK, verzekering, brandstof) met zich mee. Wanneer uit onderzoek blijkt dat een fiets, vergoeding van OV of anderszins passend is, ligt het niet voor de hand om over te gaan tot de verstrekking van een auto.

15. De vijf leefdomeinen zijn uitgevraagd en de hulpvragen opgenomen. Wij hebben verf voor een woning toegekend, maar niet de schilder. De gedupeerde gaat hiertegen in bezwaar en geeft aan dat het mentaal te zwaar is om zelf te schilderen. De gedupeerde ontvangt coaching in relatie tot haar werk. Hoe gaan wij hiermee om?

Dit is een lastig vraagstuk om zonder verdere casuïstiek te beantwoorden. Check in elk geval of er voldoende onderzoek is gedaan om tot de conclusie te komen, dat de ouder met enkel de

verstrekking van de verf geholpen is in relatie tot het te behalen doel. Indien dit niet vast te stellen is, wat is dan nodig voor mentaal functioneren? De schilder lost deze mentale status niet op (maar helpt wel om de verf op de muur te krijgen).

16. Wat kunnen wij doen bij een urgente woonvraag wanneer er geen aanvullend woonbeleid voor de doelgroep is vastgesteld? Wat mogen wij van gedupeerden verwachten bij het zoeken van een woning?

De gemeente kan helpen bij begeleiding naar een passende woning. In veel situaties zal de eerste stap het inschrijven bij de woningbouwcorporatie zijn. Er kan bijvoorbeeld contact worden gelegd met de woningbouwcorporatie om te onderzoeken of inschrijfjaren hersteld kunnen worden.

Daarmee verbetert de uitgangspositie. Kijk met elkaar naar ruime zoekcriteria.

Bij crisis kan urgentie worden ingediend waar de huidige situatie van ouder/kind wordt afgewogen op een gemeentebrede urgentietafel of casuïstiektafel met andere wooncrisisdossiers. Leg goed uit wat een urgentiestatus met zich meebrengt. Directe acceptatie van de woning is vaak onderdeel van dit toewijzingsproces. Er is dan geen keuze.

17. Een gedupeerde ouder in de bijstand vraagt een vergoeding aan voor naturalisatie, omdat hij er mentaal onder lijdt. Hoe gaan wij hiermee om?

Het is lastig om een casus te beoordelen zonder verdere context. Mentaal welzijn kan onderdeel zijn van brede ondersteuning, maar zal veelal worden aangeboden in de vorm van immateriële hulp, denk aan psychologische hulp, begeleiding, stressreductie, maatschappelijke participatie. Wat moeilijker is, is het vaststellen van de “noodzakelijke” verstrekkingen, zoals spullen of reizen voor mentaal welzijn. Een gemeente mag verlangen dat noodzaak wordt onderbouwd met objectieve gegevens, zoals medische verklaringen, behandelplannen of adviezen van professionele deskundigen. Subjectieve beleving (zoals spirituele betekenis of persoonlijke overtuiging) is op zichzelf onvoldoende. In de bredere context kan met deze ouder gekeken worden wat nodig is om weer te gaan werken/participeren en op deze manier de inkomsten te vergroten (en daarmee in de toekomst zelf weer financiële vrijheid heeft om keuzes als naturalisatie te kunnen maken).

18. Of een vraag die wel gesteld is tussen aanmelding en 1^e gesprek, niet is meegenomen, maar komt iemand na 2 jaar wel op terug.

Sinds 1 januari 2025 is in de wet expliciet opgenomen dat een verstrekking noodzakelijk dient te zijn in relatie tot te behalen doelstellingen. Ook voor de inwerkingtreding heeft de rechtspraak geconcludeerd dat het noodzakelijkheids criterium toegepast wordt bij de inzet van voorzieningen. Wanneer iets noodzakelijk is én bijdraagt aan de te behalen doelstellingen (en het oplossen van de belemmeringen hierbinnen) wordt dit toegekend. De vraag aan het college is daarmee ‘Is er voldoende onderzoek gedaan voor wat nodig is om een nieuwe start te kunnen maken?’

19. Hoe om te gaan met separate aanvraag van een kind, wanneer er eerder al een PvA voor het gezin is opgesteld?

Het kunnen behalen van de doelstellingen is leidend. Check in het plan van aanpak van het gezin of de situatie en de hulpvragen van het kind zijn meegenomen. Indien dit niet het geval is, stel dan een plan van aanpak op voor het kind met de aanvullende hulpvragen voor doelgerichte ondersteuning op de vijf leefdomeinen.

20. Hoe zit het met de termijnen en het niet tijdig nemen van een besluit/dwangsommen?

In principe golden ook vóór de inwerkingtreding van de termijnen voor aanvragen volgens de Awb. De vraag is dan natuurlijk of een aanmelding voor de brede ondersteuning al gezien kan worden als een formeel aanvraagverzoek, zoals bedoeld in artikel 4:13 Awb.

Uit jurisprudentie uit andere domeinen, zoals de Wmo, blijkt dat een verzoek pas een aanvraag is als het voldoende concreet is en gericht is aan het bevoegd gezag. Bij een aanmelding voor brede ondersteuning is dat nog niet het geval, omdat de hulpvraag pas tijdens het eerste gesprek wordt vastgesteld. Het aanmelden zelf is dus geen aanvraag, waardoor een ingebrekestelling (en uiteindelijk het vorderen van een dwangsom) op dat moment nog niet mogelijk is.

Het onderscheid tussen aanmelding en aanvraag is cruciaal voor het bepalen van de termijn waarbinnen de gemeente moet handelen en wanneer rechtsmiddelen kunnen worden ingezet. Zodra een formeel besluit genomen had moeten worden, bijvoorbeeld na het eerste gesprek en het indienen van een aanvraag, zijn de Awb-artikelen over termijnen en ingebrekestelling wél van toepassing.

21. Mogen de gegevens vanuit het plan van aanpak gedeeld worden tussen het buurtteam en schuldhulpverlening bij een externe partij?

Ja, mits het alleen de gegevens betreft die de schuldhulpverlener nodig heeft voor zijn taak. Dus alleen noodzakelijke gegevens mogen gedeeld worden, niet het hele plan van aanpak.

22. Moet je na 2 jaar sowieso de hardheidsclausule beoordelen en daaruit volgt een beschikking dat deze niet toegepast dient te worden?

Een hardheidsclausule biedt de gemeente de mogelijkheid om af te wijken van de wet, wanneer de wet in een individueel geval tot onredelijke of onbillijke gevolgen zou leiden.

Volgens jurisprudentie rust er geen algemene wettelijke plicht op gemeenten om bij elk besluit een inwoner op de uitzonderingsmogelijkheden te wijzen. Maar als de situatie aanleiding geeft om te vermoeden dat de hardheidsclausule relevant kan zijn, dan moet de gemeente dat meewegen en zo nodig actief toepassen of erop wijzen.